

LINDESNES KOMMUNE

- et fyrtårn for helse og trivsel

Virksomhetsplan for Hestehaven barnehage

Hestehaven Barnehage

2011-2014

Innhold:

1. Bakgrunn
2. Kommuneplanens mål og verdier
3. Avdelingens ansvarsområde
4. Kommune- og sektorplanens føringer
5. Virksomhetens fokusområder
6. Handlingsprogram
7. Evaluering

Vedlegg:

1. Bakgrunn

Gode oppvekst- og levekår for alle er kommunens hovedmål slik dette er formulert i kommuneplan for perioden 2007 – 2018. De aller fleste lever i trygge omgivelser med god helse og gode økonomiske kår. Men for enkelte er hverdagen preget av utrygghet og ensomhet. Omsorgssvikt, vold, mobbing, rusmiddelmisbruk, vansker med å strekke til på skolen og problemer med å få innpass på arbeidsmarkedet er en del av virkeligheten for disse.

Kommuneplanens ambisjon er et lokalsamfunn der innbyggerne opplever at alle har lik mulighet til å bruke sine evner og ta ansvar, slik at stedet, omgivelsene og tilbudene oppleves som tilrettelagt og tilgjengelig for alle.

Kommuneplanens mål og verdigrunnlag skal gjenfinnes i alle sektor- og virksomhetsplaner og danne grunnlaget for all kommunal virksomhet. En forutsetning for at dette skal lykkes er at alle kommunale ledere og ansatte har felles forståelse for kommuneplanens fokus og verdigrunnlag. Virksomhetsplanen er avdelingens dokumentasjon av denne forståelsen.

2. Kommuneplanens mål og verdigrunnlag

Hovedutfordring:

- I Lindesnes innretter kommune, næringsliv, lag og foreninger sine aktiviteter og tjenester slik at det fremmer trivsel, tilhørighet og god helse.

Mål:

- Alle innretter sin virksomhet slik at vi kompenserer for sosiale ulikheter.
- Likestilling mellom kjønn og likeverd mellom mennesker gjenspeiles i all virksomhet.
- Alle innretter seg slik at det fremmer mulighet for deltagelse og medbestemmelse i eget liv og lokalsamfunnet.

Verdigrunlaget – God helse for alle

God helse er mer enn fravær av sykdom – helse er å mestre, å bevege seg, helse er frihet og å oppleve seg selv som spesiell og verdifull.

Helse handler om hvordan livet oppleves, utvikles, endres og påvirkes gjennom egne valg og gjennom samfunnets rammebetingelser.

Kommuneplanens fokus

Kommuneplanen fokuserer på **muligheter** og **ressurser** mer enn begrensninger.

Lindesnes kommune er opptatt av de faktorene som **fremmer** helse:

Mestring – Deltakelse og inkludering – Likeverd og likestilling – Mangfold og bærekraft – Myndiggjøring og respekt – Raushet og toleranse

Helsefremmende arbeid er å legge til rette for at mennesker gis forutsetninger for å utvikle evner og ferdigheter som sikrer et best mulig liv for både individet og fellesskapet. En forutsetning for dette er en opplevelse av kontroll over de faktorer som særlig påvirker livskvalitet og helse.

3. Avdelingens ansvarsområde

Formålsbestemmelse (jfr. Barnehageloven):

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

Verdigrunnlag (jfr. Barnehageloven):

Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling.

Barnehagen består av barn, foresatte og ansatte.

4. Sektorplanens (Kommuneplanens) føringer

Denne planen er en oppfølging av kommunestyrets krav om at alle kommunens avdelinger og enheter utarbeider sine virksomhetsplaner med kommuneplanens mål og verdigrunnlag som førende for planarbeidet.

Mål (jfr. Styringsdokument for oppvekst- og kulturretaten):

Hverdagen i barnehage og skole er preget av trygghet, trivsel, varme og omsorg. Alle møtes med respekt og blir verdsatt som den de er.

Hestehaven barnehage skal arbeide etter følgende lover og planer:

- ⇒ Barnehageloven
- ⇒ Rammeplanen
- ⇒ Kommuneplan
- ⇒ Oppvekst- og kulturplan
- ⇒ Kompetanseplan for barnehager
- ⇒ **Virksomhetsplan 2011-2014**
- ⇒ Vedtekter for Hestehaven barnehage
- ⇒ Informasjonsbrosjyre til foresatte (nye barn og foresatte)
- ⇒ Årsplan (hvert år)
- ⇒ Månedspan (hver måned)

Andre planer:

- IKT i oppvekst
- Plan for likestilling i Lindesnes kommune

5. Virksomhetens fokusområder

Fokusområder for Hestehaven barnehage:

<h1 style="text-align: center;">VIRKSOMHETSPLAN</h1> <p style="text-align: center;"><i>Fokusområder:</i></p>		
Verdier og holdninger	Språk-, matematikk og sosial kompetanse	Natur, miljø og helse
<i>Mål:</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Omsorg og respekt • Likestilling og likeverd • Inkludering og medvirkning 	<ul style="list-style-type: none"> • Et språkmiljø som stimulerer og utvikler begreper, forståelse og dialog. • Et lekemiljø som gir erfaringer med størrelser, mengder og tall • Egenledelse og rollelek • Bli kjent med og igjen - kjenne egne og andres følelser • Få kjennskap til og å trene på prososiale handlinger 	<ul style="list-style-type: none"> • Helsefremmende arbeid • Sosial utjevning • Allsidig motorisk utfoldelse gjennom lek i naturen.
<h2>VERKTØY</h2>		
Likestillingskoffert	Språkposer og språkkofferter Årshjul for språk og matematikk Språk 4 arbeidsbok Steg for Steg og Dannelsestrappa Lekekoffert og lekekasser Numicon	Turkartotek Tjømsprogram Tur i nærmiljøet Temamåned Fokus på Helse

DOKUMENTASJONER OG RESULTATER

- Observasjon - loggbok og løpende protokoll
- Tras
- Motorikkskjema
- Oppfølgingsskjema
- Dat-kon
- Språk 4 - arbeidsbok
- Praksisfortelling
- Refleksjonsnotat (gjort-lært-lurt)
- Filming

VERDIER og HOLDNINGER:

Utdyping av mål:

- Personalet er bevisste, tydelige og varme voksne.
- Alle brukere og ansatte har et trygt, utviklende og stimulerende arbeidsmiljø.
- Foresatte opplever å bli møtt med respekt, tatt på alvor og bli hørt.
- Barnehagen tar hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosial, etnisk og kulturell bakgrunn.
- Voksne er rollemodeller og måten personalet møter barna på, er sentral for barnas læring.
- Barnehagen skal tilrettelegge slik at vi *ikke* reproducerer tradisjonelle kjønnsrollemønstre.
- Barna får mulighet for medvirkning i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

SPRÅK, MATEMATIKK og SOSIAL KOMPETANSE

Utdyping av mål:

- Barnehagen støtter barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær, og gir utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter gjennom lek og aktiviteter i hverdagen. Barn skal ha et likeverdig tilbud.
- Foresatte opplever at barnehagen legger til rette for samarbeid om og med det enkelte barn, og gir støtte og aktiv hjelp for dette.
- Personalet får veiledning og støtte i arbeidet med språk, matematikk og sosial kompetanse.
- Barnehagens hverdag skal fremme barns selvbilde, selvtilit og selvstendighet.
- Ha daglig oppmerksomhet på det sosiale miljøet og arbeide systematisk mot mobbing.
- Barnehagen skal sørge for at barn med spesielle behov får et tilrettelagt tilbud både på systemnivå og individnivå. Et pedagogisk tilpasset tilbud skal settes inn tidligst mulig.

NATUR, MILJØ og HELSE

Utdyping av mål:

- Barna skal gjennom tur, lek og aktiviteter få kjennskap til nærmiljøet og prosesser i naturen.
- Gjennom lek og aktiviteter skal barna oppleve å få delta på sine premisser ut fra sine forutsetninger og evner. Å oppleve utfordring og mestring er viktig for barns selvbilde og står sentralt i det helsefremmende arbeidet.
- Barnehagen skal tilrettelegge hverdagen slik at alle blir inkludert og kan delta uavhengig av sosial bakgrunn.

VERKTØY

Verktøy er de arbeidsmetodene vi bruker som hjelpemidler for å nå målene våre:

- TRAS** Tidlig registrering av språkutvikling.
 - Observasjonsmetode for enkelt barn som brukes i kartlegging av barns utvikling og et redskap i foreldresamtaler. Brukes på alle barn.
 - Barnehagen leverer TRAS-skjemaet for alle barn over i skolen med foresattes godkjenning.
 - Personalet får veiledning av fagansvarlig.

- STEG for STEG** Forebygge atferdsproblemer og negative konflikter ved positivt å styrke barns evne til *empati, mestring av sinne og evne til problemløsning*:
 - Ivaretar barnegruppen og barnets individuelle utvikling.
 - Består av leksjoner hvor det samtales mellom barn og voksne gjennom plansjer hvor samtale, rollespill, leker og dukkespill blir sentrale temaer. Den voksne stiller spørsmål som åpner for refleksjon, og barna skal selv reflektere rundt problemstillinger og komme med forslag til løsninger.
 - Personalet får veiledning av fagansvarlig.

- MOTORISK OBSERVASJONSSKJEMA:**
 - Barnehagen fyller ut et observasjonsskjema for alle barn gjennom barnehagetiden for å dokumentere motorisk utvikling.
 - Barnehagen leverer motorisk observasjonsskjema for alle barn over i skolen med foresattes godkjenning.

- DOKUMENTASJON:**
 - *Praksisfortellinger/refleksjonsnotat*: Personalet skriver ned observasjoner i hverdagen som de setter inn i et refleksjonsnotat (gjort-lært-lurt) som grunnlag for observasjon og refleksjon. Personalet får veiledning av

fagansvarlig. Praksisfortellinger formidles til foresatte i bringe-
/hentesituasjoner eller foreldresamtaler.

- *Digitale verktøy*: Barn og voksne bruker kamera, datamaskiner med tilbehør, kopimaskin og lamineringsmaskin i hverdagen.

SPRÅK:

- Språktreningsgrupper, tydelig språk i hverdagen, bevisst bruk av språk, intervjuer, samtalebilder, fokus på språk i tilrettelagte aktiviteter, bruk av konkrete i hverdagen.

ANDRE VERKTØY:

- Kunst, kultur og kreativitet
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form
- Tverrfaglig samarbeid
- Askeladden: Kartlegging av barns språkforståelse
- DATKON: Differensiering av atferds- og konsentrasjonsvansker (kartlegging av nåværende situasjon, alder 4-6 år).

6. Handlingsprogram

(Som vedlegg, ligger det med forklaringer på begreper brukt under handlingsregel)

Fokusområde:				
Tiltak:	Tidsaspekt:	Ansvar:	Handlingsregel:	Kostnad:
Bevisste, tydelige og varme voksne	2011-2014	Enhetsleder/ Fagansvarlig/ Gruppeledere	Foreldresamarbeid Foreldreveiledning Opplæring av ansatte i forhold til foreldresamarbeid Utarbeide felles skjemaer for samtaler	
Øvingsbarnehage	2011-2014	Styrer /Fagansvarlig /Baseledere	Kontakte UIA og melde interesse	
Numicon	2012/2014	Enhetsleder/ Fagansvarlig/ Baseleder	Innkjøp av utstyr. Opplæring av personalet. Implementering i årshjulet for språk og matematikk.	
Likestilling og likeverd	2011-2014	Fagansvarlig/ Baseledere	Fritt Valg prosjekt. Veiledning av ansatte på voksenrollen. Bla. ved bruk av refleksjonsnotat (gjort-lært-lurt). Implementere likestillingskofferten i det daglige arbeidet.	

Fokusområde:				
Tiltak	Tidsaspekt	Ansvar	Handlingsregel	Kostnad
Kvello-prosjektet	2011-2014	Enhetsleder/ Fagansvarlig	Kurs og opplæring. Tverrfaglig samarbeid. Fra observasjon til tiltak.	
Lek	2011-2014	Fagansvarlig/ pedagoger	Observasjon av barns leketemaer. Egenledelse og rollelek. Bedriftsbesøk som gir felles opplevelse og tilrettelegging av lek. Tilrettelegge lek ut i fra barns opplevelse. Lekekasser ute og lekekofferter inne.	
Språk 4	2011-2014	Pedagoger	Fullføre og evaluere pilot-prosjektet. Implementere Språk 4 i den daglige driften.	
Arbeidsmiljø	2011-2014	Enhetsleder Fagansvarlig Pedagoger	Forebygge belastningsskader hos personalet	

7. Evaluering

Virksomheten evalueres i forhold til plan høsten hvert år. Resultatet av evalueringen skal framkomme i årsmelding etter rapport til aktuelt hovedutvalg.

VEDLEGG:

Hestehaven barnehage bruker disse definisjoner av begrepene:

DANNELSESETRAPPA: Mål og arbeid med sosial kompetanse som gir positiv adferd i barnehagen. (Fra barnehage til ungdomsskole).

EGENLEDELSE: Er evnen til å være aktiv og selvstendig i en oppgave over tid.

FRITT VALG: Barna kan velge hva, hvor, og hvem de skal leke med.
Tilrettelegge for utradisjonelle valg.

HELSEFREMMEDE KOMPETANSE: Vi skal være med å nå kommuneplanens målsetninger med å forebygge fremfor å reparere. Det forutsetter tett samarbeid mellom barnehage, hjem og tverrfaglige etater. Vi må være bevisste og tydelige på hvordan vi samspiller med (forstår) hverandre i forhold til likeverd, likestilling, deltakelse, inkludering, respekt, myndiggjøring, raushet og toleranse. Vi bruker små grupper hvor barna lærer lekekoder, praksisfortellinger og refleksjonsnotat som verktøy. Digitale bilder blir brukt for å kunne dokumentere og vise barn og foresatte uavhengig av bakgrunn, språk og kultur hva som skjer i barnehagen.

KJØNN: Biologisk sett er gutter og jenter forskjellige. Å bli et kjønn handler om å gi barnet anerkjennelse for deres eget valg, og tilrettelegge for kjønnsnøytrale utfordringer. Arv og miljø er med på å utvikle personligheten.

KVELLO-MODELLEN: et tverrfaglig samarbeid om tidlig registrering av barns utvikling og forebyggende arbeid.

LIKESTILLING: Hvert enkelt barn skal ha like muligheter, rettigheter og få mulighet til å forme sin egen framtid.

Likestilling handler om likeverd mellom mennesker med ulik alder, kjønn, nasjonalitet, funksjonsnivå og sosial bakgrunn.

LIKEVERDIG TILBUD: er ikke et tilbud som er lik, men et tilbud som tar hensyn til at barna er ulike.

NUMICON: Matematisk materiale som benytter mange sanser i barnas tilnærming til matematikk.

PRAKSIS FORTELLINGER: Personalet skriver ned observasjon om et eller flere barn/personale. Observasjonen skrives ned for at den som har skrevet observasjonen skal reflektere over det man opplever i hverdagen. Ta gjerne opp sammen med en medarbeider.

PROSOSIALE HANDLINGER: Er handlinger som kommer andre til gode. Hjelp, støtte, omsorg, deling, samarbeid – handlingene er frivillige.

REFLEKSJONSNOTAT: Personalet setter praksisfortellingen inn i et refleksjonsnotat (skal være kort) med: Hva er gjort? Hva er lært? Hva er lurt videre? Vi arbeider mot bevisste og tydelige voksne.

ROLLELEK: Rollelek er en lek der deltakerne spiller ut roller med karaktertrekk, motiver og bakgrunner som er annerledes enn sine egne. I rolleleken tar barn ulike roller, ofte med flere barn i samspill.

SELVBILDE: Selvbilde/selvfølelse er vår opplevelse av hvem vi er. Selvbilde handler om hvor godt vi kjenner oss selv.

SELVTILLIT: Selvtillit handler om å tørre å være seg selv på godt og vondt.

SELVSTENDIGHET: Få mulighet til å ta egne valg ut fra sine forutsetninger. Få følelsen av å kunne mestre selv.

SPRÅK 4: Samarbeidsprosjekt mellom Helsestasjonen og barnehagen om registrering av fireåringenes språkutvikling.